

Segédlet projektek könyvtári támogatásához

Összeállította: Dömsödy Andrea, OPKM

2019. november 14.

Milyen projektet tud az iskolai könyvtár és könyvtárostánára támogatni?

- ami nemcsak az előzetes ismeretekre épít, hanem információt is igényel
- az információ hordozójától független, vagyis a támogatás lehetősége, lehet nyomtatott, elektronikus és vegyes is
- a téma nem ad kötöttséget, hiszen információ, forrás minden témához van

A projekt mely szakaszát tudja támogatni?

- tervezés
 - szakirodalom a projektpedagógiáról, publikált projektleírások
 - elvárások (forráshasználat, hivatkozás szempontjai)
 - támogatási formák, segédletek
- feltételek megteremtése
 - helyszín a munkához
 - források, eszközök biztosítása
 - a szükséges információs műveltség
- megvalósítás
 - keresés támogatása
 - forrás- és információértékelés támogatása
 - hivatkozás támogatása (szerzői jog, etika, szakszerűség)
 - formába öntés támogatása (különösen, ha dokumentumot, prezentációt kell készíteni)
 - projektek dokumentálása, projektterv és termék megőrzése
- értékelés
 - elkészült munkák forrásainak, hivatkozásainak... értékelése

Támogatási formák, szolgáltatások

Elvárások és azok értékelése:

A tervezéskor át kell gondolni azt is, hogy a diákoktól milyen szintű információhasználatot várunk el. Ezzel kapcsolatban a következő területeket érdemes átgondolni, milyen módon fogalmazzuk meg az elvárást és milyen módon tervezzük értékelni:

- a kutatás során információforrásokat is kelljen használni, (segíthet: forrásalapú feladatok koordinátarendszere – differenciálás) Pl.:
 - általában fogalmazzuk meg, a többit a diákokra bízunk,
 - megadjuk hányat, milyen jellegűt,
 - konkrét kötelező vagy ajánló bibliográfiát teszünk közzé,
 - a munka egy bizonyos pontján munkabibliográfiát kell leadni,
- a forrásokat szakszerűen kelljen feltüntetni,
- az elkészült dokumentumnak meg kell felelnie az adott dokumentumtípus formai jellemzőinek (pl.: címlap, impresszum...)
- a tanulók fogalmazzák meg az ezzel kapcsolatos elvárásokat (Ebben az esetben azt kell tervezni, hogy ezt hogyan segítsük.)

Segédletek biztosítása önálló használatra

- saját készítésűek és másoktól származók, publikáltak
 - a saját készítésű az adott feladatra, témára szabott is lehet
- az információval való munka bármely szakaszához (pl.: mikor-hol keressek, keresés katalógusban, adatbázisban, hivatkozás, információk kritikai értékelése, dokumentumok (könyv, újság, prezentáció...) sablonjai, útmutatói

Könyvtári fogadó óra (önkéntes)

- igénybevétele lehet a projekt kötelező eleme
- ekkor a könyvtárostánár csak az időpontra bejelentkezettekkel foglalkozik
- a kérdések akár kérhetők előre a projekt résztvevőitől

Könyvtári foglalkozás

- szervezeti keret szerint:
 - könyvtári “foglalkozássorozat” (kötött témák, önkéntes részvétel)
 - hirdethető egy a pedagógusok által előre meghatározott tematika, melyről azt gondolják, segít a projekt megvalósításában
 - ha több futó projekt van az iskolában, különösen hasznos lehet egy időszáv, amikor az érdeklődő vagy delegált projekttagok ezeken részt tudnak venni.
 - könyvtárhasználati óra (kötelező)
 - pedagógusok által meghatározott téma
 - résztvevők által “rendelt” téma
- tartalmilag, cél szerint:
 - általános, az információs műveltség fejlesztése, amit majd a diákoknak kell alkalmazniuk
 - a projekt témaköréhez igazított, az IM fejlesztése az adott területhez kapcsolódik, bemutatjuk, mire fókuszáljanak a projektmunka során
 - a projektfeladat egy részének irányított/támogatott megoldása

Források

- ajánló vagy kötelező **bibliográfia**
- **állományfejlesztés**
 - valós vagy ideiglenes könyvtárközi kölcsönzéssel
- letét az osztályteremben
- állományi kiemelés a könyvtárban
- állományon túli ajánlók a polcokon (valóan vagy virtuálisan)

Hely, eszközök biztosítása

- projektasztal, projektpolc, projektszoba
 - ami a projekt ideje alatt biztosított a projektben résztvevőknek,
 - ahonnan nem kell elpakolni, az összegyűjtött források, eszközök ott maradnak, biztosítja a folyamatos munkát,
 - ahol a projekt tagjai együtt és időben eltolva is dolgozhatnak
- digitális és manuális (papír, olló, ragasztó...)

Ajánlott irodalom

Dömsödy Andrea: A könyvtárpedagógia elmélete és gyakorlata. Második kísérlet a téma összefoglalására. Budapest, Könyvtárostanárok Egyesülete, 2018, 312 p.

Nádasi Mária, M.: Projektoktatás. Elmélet és gyakorlat. Bp., Gondolat K. Kör - ELTE BTK Neveléstud. Int., 2003, 92 p.